

LETO XI.

NOVO MESTO, 18. JANUARJA 1985

ŠTEVILKA 1

kaj nam prinaša leto 1985

Na razširjeni seji letošnjega prvega kolegija je tekla beseda o nalogah, ki so pred nami. Glavni direktor je izpostavil predvsem naslednja ključna področja:

»Prav je, da se težav, s katerimi se bomo srečevali v letošnjem letu, v celoti zavedamo že na samem začetku. Pred nami so še vedno močna inflacija, rast cen strateških surovin in energije, nadaljnja rast dolarja oziroma padec dinarja, padanje življenjskega standarda, s tem pa tudi padec kupne moči. Zaradi nove zakonodaje v sistemu cen se bo treba znajti na trgu. Še bi lahko naštevali, zato moramo takoj na začetku leta začeti izvajati naše zastavljene naloge, ki smo jih opredelili v dokaj realnem planu.

V celotni delovni organizaciji moramo posvetiti posebno pozornost produktivnosti dela

in kvaliteti tega. Več prostora moramo dati ustvarjalnosti, inovacijskim pobudam, dograjevanju in izpolnjevanju tehnoloških procesov, boljši organizaciji dela in večji skrbi pripravi dela. Vlaganja v novo opremo v zadnjih letih so imela cilj povečati produktivnost in kvaliteto, s tem pa večjo konkurenčnost na trgu. Za doseg teh ciljev moramo korenito spremeniti odnos do vseh elementov našega dela.

S sprotnim spremljanjem in opozarjanjem na odklone od zastavljenega morajo strokovne službe v DSSS in tozdu Commerce bolj ustvarjalno posegati v naše delo. Vse preveč smo postali opazovalci dogodkov in zato je treba s strokovnimi analizami, podatki ipd. opozarjati in usmerjati delo. V tem smislu morajo biti naravnani tudi programi dela v strokovnih službah.

Poseben poudarek moramo dati našim odnosom z dobavitelji in kupci. Sprvimi moramo vzpostaviti še trdnejše vezi, da bi lahko sledili našim potrebam, če bodo za to objektivne možnosti. Rekli smo že, da ne smemo biti

zadovoljni s povprečnimi dobavitelji, ampak potrebujemo najboljše.

Trgovini bo potrebno zaradi težje situacije na trgu posvetiti še več pozornosti. Pot na trg bo našla prava »roba«, vrhunska kvaliteta ob visokem nivoju poslovnosti. To bo izkaznica, s katero bomo odnose s trgovskimi organizacijami lažje vzpostavljali na najprimernejši ravni.

K boljši poslovnosti in možnosti hitrejšega in z informacijami podprtega poslovnega delovanja mora svoje prispevati tudi postopno uvajanje lastnega računalniško podprtega informacijskega sistema. Od vseh nas bo terjal veliko dela, strpnosti in sprotnega razčiščevanja problemov ob njegovem zagonu. Celotni program bo zaživel le, če bomo vsi zavzeto sodelovali. Napak bi bilo, če bi mislili, da smo z nakupom poslovnega računalnika na tem področju storili že vse. Naše ambicije morajo iti še dlje! Nemudoma se moramo lotiti priprave projekta za nakup procesnega računalnika za pripravo proizvodnje. Šele tako bomo

zaokrožili celotni računalniško podprt informacijski sistem.

Kolegij je sprejel tudi konkretne usmeritve za naše delo v letu 1985. Med temi tudi:

— poseben poudarek mora biti na spoštovanju rokov, kvaliteti proizvodov in seveda izvajanju planov tozdiv in DO, za kar so odgovorni IPO;

— proizvodnja mora biti tekoče in celovito oskrbovana, večjo angažiranost pa moramo pričakovati tudi na področju tehnologije dela, z jasnim ciljem, poceniti našo proizvodnjo;

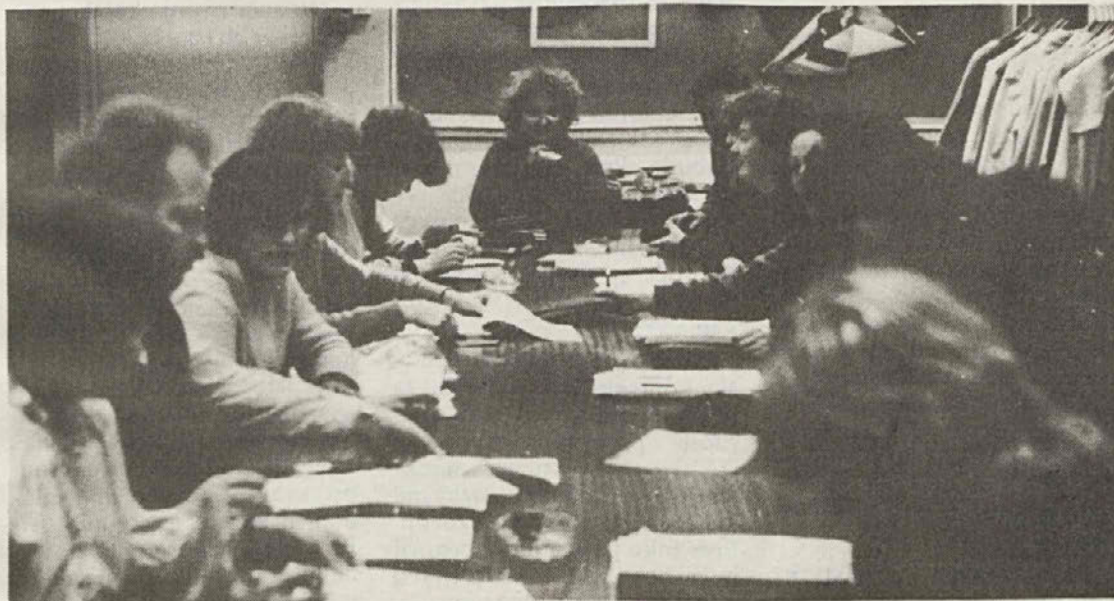
— služba kontrole mora dobiti vidnejše mesto, zagotoviti mora spoštovanje sprejetih standardov kvalitete surovin in proizvodov; zadolžena je tudi za usklajeno delo kontrolorjev v tozdiv in službah za zaostritev kriterijev prevzema;

— uskladiti moramo plansko določene mesečne kapacitete za izvoz in domači trg, da ne bo prihajalo do nepredvidenih zamikov in s tem do škode na eni ali drugi strani;

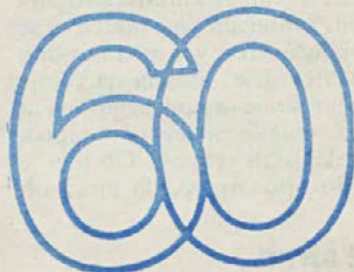
— posebna odgovornost nas čaka pri finansiranju, dogovoriti se moramo za zaostreno finančno disciplino in tekočo kontrolo stroškov;

— več je treba delati z ljudmi in z novim sistemom nagrajevanja doseči boljše motiviranost za delo in ustreznejšo stimulacijo za boljše delo; nov sistem bo poskusno zaživel še v prvem trimesečju.

To so nekatera osnovna stališča, na katera je opozoril glavni direktor in o katerih je stekla najširša razprava. Vse to pa seveda terja tudi najvišjo mero odgovornosti, česar se moramo v celoti zavedati.

Da bi v naših proizvodnjah pridobili več konfekcijskih tehnikov, je kadrovska služba organizirala skupaj z mariborsko šolo dodatno izobraževanje za doseg 5. zahtevnostne stopnje izobrazbe. 21. slušatelj, ki so pred tem končali 3-letno poklicno konfekcijsko šolo, opravlja diferencialne izpite za prve tri letnike, nato pa še za 4. letnik. Slušatelji so iz Ločne, Libne, Temenice, Commerca in Novoteksa. Enak program poteka tudi v tozdu Delta.

tekstilci v letu 1985

Z zadnje seje izvršnega odbora RO sindikatov tekstilno-usnjarske industrije.

V glasilu skupščine Slovenije »Poročevalec« je bil objavljen osnutek resolucije o politiki uresničevanja usmeritev družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1981-1985 v letu 1985. Izvršni odbor RO naše dejavnosti je resolucijo obravnaval na svoji zadnji seji, že uvodoma pa so bili v razpravi poudarjeni naslednji ključni cilji družbenoekonomskega razvoja za leto 1985:

— kljub napovedanim težjim pogojem za gospodarjenje naj bi se približali resolucijskim opredelitvam,

— nadaljevati kaže s povečanjem konvertibilnega izvoza,

— povečati velja obseg proizvodnje in produktivnosti dela,

— s produktivnim zaposlovanjem, spodbudnejšo delitvijo OD, doslednim izvajanjem politike cen kaže ustvariti pogoje za zmanjševanje inflacije,

— prilagajati vse oblike porabe razpoložljivemu dohodku, (povečanje izvoza — le na plan 1984),

— modernizacija proizvodnje je pogoj za nadaljnje povečanje izvoza,

— nujno je prosto razpolaganje z delom deviznih sredstev, ki ostanejo OZD, za uvoz opreme ali repromateriala,

— delitvena razmerja naj bodo vsaj na nivoju leta 1984.

Na podlagi uvodne razprave so bila sprejeta stališča, ki so bila posredovana predsedstvu republiškega sveta ZSS.

V letu 1985 bodo v naših dejavnostih še težji pogoji za gospodarjenje in bodo ob že dosednji intenzivnosti potrebni še veliko večji naporji za doseganje zastavljenih načrtov.

Proizvodnjo in izvoz v obeh dejavnostih bi bilo sicer možno približati resolucijskim ciljem, vendar pa so možnosti pogojevne z najnujnejšo posodobitvijo opreme (brez te ne bo mogoče povečevati produktivnosti, slediti zahtevam po kvaliteti in se vključevati v mednarodno delitev dela), doseči nadaljnje izboljšanje organizacije dela in pa tesnejše povezave v reprodukcijskih celotah. Ob tem je bilo opozorjeno, da mora ob

tako zastavljenih ciljih ostati delež razpolaganja z devizami najmanj na ravni leta 1984. Podprto je bilo določilo v predlogu resolucije, da se OZD v SISEOT dogovorijo za absolutne zneske planiranega izvoza in izločanja deviz za splošne družbene potrebe, in da OZD v celoti razpolagajo s presežnim delom ustvarjenih deviz potem, ko izpolnijo svoje planirane in dogovorjene obveznosti. S tem bi bil dan velik stimulans za pospešeno vključevanje v izvoz in dana možnost za hitrejšo modernizacijo.

OZD je treba omogočiti, da od pripadajočih deviznih sredstev določen delež lahko porabijo po svoji presoji za uvoz surovin ali opreme brez soglasja administrativnih organov, ki so bila doslej velika ovira pri hitrejšem obračanju sredstev za posodabljanje. Odpraviti pa je treba tudi pretirano zaščito domačih proizvajalcev opreme, ki ne zmorejo zadovoljiti vseh potreb industrije. Nadalje in bolj učinkovito je treba izvajati program ukrepov za razbremenjevanje gospodarstva, ker gibanja v preteklem letu še niso dala pričakovanih rezultatov v združenem delu. Podana je bila tudi informacija o zaključni fazi javne razprave tekstilnega in usnjarskega panožnega sporazuma. Sporazuma smo tekstilci in usnarji sprejemali v decembru.

SLAVICA PUTRIH

iz nalog naše delavske kontrolne

Samoupravna delavska kontrola se je na ravni naše delovne organizacije konstituirala v lanskem juniju. Organ delavske kontrole je sestavljen delegatsko, saj smo v njem delegati iz vseh temeljnih organizacij in iz DSSS. Na naši drugi seji smo sprejeli tudi sklep o tem, da svoje delo oziroma program tega predstavimo vsem delavcem Laboda, saj smo tudi v program zapisali, da je obveščanje delavcev Laboda sestavni del naših rednih nalog in našega načina dela.

Samoupravna delavska kontrola si je zadala, da bo trimesečno spremljala dogovorjene načrte poslovanja, s

Predsednica komisije delavske kontrole na ravni DO, Ivanka Piškur, ki dela v ljubljanskem Tip-topu kot brigadirka.

poudarkom na morebitnih kršitvah. Dvakrat letno bo odbor obravnaval uresničevanje samoupravljanja, aktivnosti organov in delegatov in morebitne kršitve samoupravnih pravic. Poseben poudarek je dal odbor vsvojem delovnem načrtu obravnava vsakega vprašanja, ki kaže na nezakonitost in na negospodarno ravnanje z družbenimi sredstvi.

Sem smo zapisali tudi spremljanje in izvajanje požarne varnosti ter analize, kaj so v posameznem primeru organi upravljanja ukrenili za odpravo nepravilnosti; pomanjkljivosti ipd.

Vsaj enkrat letno bo odbor obravnaval vprašanje obveščanja delavcev. To področje zajema priprave materialov za seje, pravočasnost izvajanja, sklica, sprejetih sklepov...

Odbor bo tekoče obravnaval problematiko poslovanja in medsebojnih odnosov, vendar gre predvsem za reagiranje na pobude. Prav tako bo odbor obravnaval tudi področje poslovne tajnosti. Delo našega organa pa bo seglo tudi na področje SLO in DS v smislu delovanja organov in varovanja aktov.

Odbor samoupravne delavske kontrole je do sedaj dal že nekaj pobud. Med temi smo začeli preverjati koriščenje sredstev solidarnega stanovanjskega sklada, oziroma kako so jih tozdi porazdelili. Prav tako pa je odbor opozoril na ne dovolj široko obravnavo polletnega poslovnega poročila, kar seveda izhaja iz tega, da sklopčnosti v tem času ni moč

zagotoviti. V bodoče bo treba najti obliko, da bo tudi polletno poročilo obšlo vse tozde, da bodo vsi delavci z njim natančno seznanjeni in da ga bodo obravnavali vsi organi upravljanja v tozdi, oziroma DSSS in na ravni DO.

IVANKA PIŠKUR

kako naprej?

Labodovi izdelki zahtevajo modnost, eleganco, kvaliteto in visoko poslovnost

Ob načrtovanju kolekcije za naprej se ob izkušnjah iz preteklih sezon oblikujejo tudi novi prijemi in nove smeri našega dela in naših modelov. Na prvem sestanku za pripravo kolekcije za jesen — zimo 85 so bile analize preteklih kolekcije še bolj poglobljene in na teh osnovah je seveda priprava na novo sezono še toliko strožja. Znana je Labodova opredelitev: obleči želimo najzahtevnejšega kupca. Tako smo izločili iz kolekcije več športnejših modelov v jeansu in safari stilu in še učvrstili naš koncept modnih in elegantnih proizvodov, namenjenih mladim in generaciji srednjih let. Pri tem moramo doseči najvišjo kvaliteto izdelave, konfencioniranja, kreacije, izbrane barve in kvalitetne tkanine.

Če se ozremo v preteklo kolekcijo, moramo priznati, da se nismo predstavili v želeni in pričakovani kvaliteti. Vzroke vidimo v velikem deležu kooperacije, slabšo kvaliteto pa smo dosegli tudi doma.

Za naprej se bo treba organizirati tako, da bo kvaliteta pod najstrožjo kontrolo. Kooperacija bo letos precej zmanjšana, saj bomo v programu srajc izdelali pri kooperantu v Foči 200.000 kosov, 20.000 ženskih kril in 4000 ženskih plaščev pa pri Krojaču in na Mirni. V takem obsegu pa bomo lahko zagotovili kvalitetno izdelavo tako pri kooperantih kot tudi v lastni predelavi. Sicer pa bomo morali tudi službi kontrole kvalitete dati vso podporo in možnosti za delo.

Na sestanku je bil sprejet sklep, ki mora v naši delovni organizaciji pomeniti tudi zakon: **kolekcije za pomlad — poletje stečejo 1. novembra in morajo biti zaključene 30. maja, za jesen — zimo pa je začetek kolekcije 1. junija in zaključek 30. oktobra.** Te datume moramo spoštovati, saj se bomo le tako izognili zamikom in prepozim dobavam na trg ter s tem prevelikim rizikom. To pa z drugimi besedami pomeni tudi višji dohodek.

Pregled lanske kolekcije je pokazal na nekatera neželena odstopanja. Precej modelov je bilo storniranih in delavci Commerca so bili v dilemi, ali te artikule izločiti iz prihodnje kolekcije ali se organizirati tako, da bodo bolj iskani. Tu gre predvsem za ženske in moške jope in plašče iz poliestra, ki so — glede na druge proizvajalce — bistveno dražji. Zaključek je, da od tega programa ne odstopamo, da pa je hkrati pogoj zmanjšanje časov izdelave. To velja tudi za izdelke iz lanu — bombaža, kjer naj bi čase izdelave zmanjšali za 20 odstotkov, pri izdelavi kril pa za 10 odstotkov. Pri krilih smo vzeli za kritje stroškov le 90 odstotkov lanske cene, kar seveda nujno narekuje vsaj 10 odstotkov manjše čase izdelave. To pa ni nič novega, saj smo tudi v gospodarskem planu za lani postavili tako izhodišče, ki pa ga, žal, nismo realizirali. Za leto, ki je pred nami, pa je to nujno.

Naslednja kolekcija ne sme vsebovati manj vrednih izdelkov, ker bi že en sam tak model rušil enoten vtis celotne kolekcije in s tem ugled te in, ne nazadnje, tudi nivo maloprodajnih cen. Torej ponovno poudarjamo Labo-

dov stil modnosti in eleganco. K temu pa sodi tudi visoka poslovnost. Da bi dosegli vse postavljene cilje, je načrtovana tudi dinamika proizvodnih kapacitet za domači trg in izvoz po proizvodnih minutah, ki pa je tokrat tudi v planu delovne organizacije in za realizacijo katere je odgovoren tozd Commerce.

Velikokrat poudarjena kvaliteta, ki jo moramo dosegati v našem delu, je prvi pogoj za realizacijo ciljev. Povedati pa velja, da smo tudi za tekoče delo močno poostriili prevzeme iz proizvodov tozdov in da pri doseganju kvalitete ne bo popuščanja.

B. V.

velika nevarnost požara

Ob dveh požarih, ki sta pred nedavnim povzročila v slovenskem gospodarstvu ogromno škodo, smo se tudi v Labodu povprašali, ali je naša požarna zaščita dovolj trdna. Kako smo se organizirali in uredili področje protipožarne zaščite, pripoveduje Milan Rifelj.

Če začnemo pri normativni ureditvi varstva pred požarom, naj povem, da imamo pravilnik s tega

področja, ki izhaja iz zakona. Zakon pa je sedaj dobil nekaj dopolnitev, novost pa je predvsem v tem, da naj bi vsak tozd imel pooblaščenca tudi na področju varstva pred požarom, tako kot že imamo pooblaščenca varstva pri delu. No, na podlagi pravilnika imamo v naših tozdih, razen v Libni in Zali, izdelane načrte varstva pred požarom. Načrta za oba omenjena tozda pa sta tudi že v pripravi. Načrt vsebuje tudi vizuelen prikaz, ki opozarja na določene krizne točke in hkrati predvideva način gašenja in alarmiranja. Prav zato mora biti načrt v določenem okolju izobešen na vidnem mestu, da se z njim lahko seznanijo sleherni delavec. Res imajo največje naloge in zadolžitve na področju varstva pred požarom prav odgovorni delavci, prav tako pa je tudi res, da je to naloga slehernega med nami. Zato moramo poznati načrt varstva pred požarom, prav tako moramo biti seznanjeni z vsemi spremljajočimi momenti, ki vplivajo ob morebitnem požaru na pravi len potek reševanja: to je podatek, ali je dovolj požarne vode, ali so gasilni aparati pravilno nameščeni in ali so uporabni, kje je pot reševanja in podobno. Področje varstva pred požarom pa se tesno veže z nalogami civilne zaščite. V sklopu te delujejo pri nas tudi gasilske enote ali, kot je to v tozdu Delta, celo gasilsko društvo. To je seveda lepa rešitev, ki pa vendarle sama po sebi še ne zagotavlja uspeha. Ker smo v ženskem kolektivu, pride v enotah do pogostega menjavanja članic in s tem seveda strokovnost in utečenost nekoliko pada. Res pa je, da so te ekipe med nami edine strokovno usposobljene za organizirano gašenje požara.«

V naši industriji je možnost za požar velika. Nastanku začetnega požara pa naglo sledi razširjanje zaradi narave našega dela. Med potencialnimi nevarnostmi za začetni požar so pri nas slabe elektro inštalacije, dotrajani elektro elementi in priključki, obrabljeni priključni kabli povsod tam, kjer je možnost, da pride do iskrenja in s tem do začetnega požara, saj bi v tem primeru zagorel tekstilni prah. Pristono pa je tudi nestrokovno, nepazljivo, nekvalitetno opravljanje dela, neizvajanje nekaterih določil pa neupoštevanje splošnih normativov. Sem sodi tudi zalaganje glavnih elektro razdelilcev, zasedeni so dostopi, onesnaženi stroji...

»Bilo je že več primerov, da je prišlo do požara na lepilnih napravah, v likalnicah ali krojilnicah, in to prav zaradi vnetja tekstilnega prahu,« pripoveduje Rifelj.

Ob prevelikih količinah tekstilnega prahu in ob višjih temperaturah na omenjenih napravah je požar kaj hitro tu. Zato ni odveč znova opozarjati na sprotno čiščenje strojev, predvsem na tistih delih, kjer bi zaradi prevelike količine prahu lahko prišlo do vnetja. Še vedno pa je precejšnja nevarnost tudi kajenje, za kar še vedno nismo usposobili primernih prostorov. Vzrok je seveda v prostorski stiski, posledice pa so lahko hude. Še vedno leže ogorki na takih mestih, da neposredno ogrožajo družbeno imovino in življenje ljudi. Premalo se zavedamo možnosti, kako hitro se zaneti požar, in premalo se zavedamo posledic tega.

»Kot vsak med nami ve, da mora oddati kvaliteten izdelek, bi moral vedeti tudi, da je prav tako odgovoren za to, da skrbi za popolno varnost pred požarom. Na vsakem koraku bi se morali zavedati, kaj pomeni v naši dejavnosti odprt plamen, iskre in podobno. V sklopu seminarjev oziroma izobraževanja varstva pri delu poskrbimo, da periodično obnavljamo tudi znanja iz varstva pred požarom. To je nujno, da bi se tako znali preventivno obnašati in tudi pravilno reagirati, če bi že prišlo do požara. Vsega tega pa bi se, ponovno opozarjam, morali zavedati prav vsi, od odgovornih, ki so za to še posebno zadolženi, do slehernega med nami. Z veliko več samozaščitnega obnašanja in z veliko več odgovornosti bomo morali gledati na našo varnost pred požarom.«

Ptujska Delta ima gasilsko društvo (na posnetku gasilska desetina iz Delte), v ostalih tozdih pa delujejo gasilske ekipe.

čestitka naj bo izziv

Konec lanskega leta je občinska raziskovalna skupnost v Novem mestu podelila priznanja za inovacije. Med nagrajenci je bil tudi naš delavec, inž. Vinko Blažič, ki je dobil priznanje za vrsto tehničnih izboljšav.

To zunanje priznanje naj velja tudi kot izziv za spodbujanje in priznavanje inovatorstva v Labodu, Blažiču pa gredo iskrene čestitke.

S posebno dovolilnico bodo delavci Laboda in naši upokojenci odslej lahko kupovali v naših prodajalnah izdelke do skupne vrednosti 5 starih milijonov s 30-odstotnim popustom.

prodaja s popustom

Novost, ki jo bomo vsi delavci in upokojenci Laboda gotovo zelo veseli, je prodaja naših izdelkov s 30-odstotnim popustom. Ugodnost je začela veljati že januarja, uveljavljali pa jo bomo lahko v naših industrijskih prodajalnah in Centru mode na podlagi posebne dovolilnice. Prejeli smo jo skupaj z izplačilom osebnega dohodka za december. Poleg dovolilnice pa bomo ob nakupih morali pokazati tudi osebno izkaznico, saj vseh naše prodajalke ne morejo poznati. Če bi dovolilnico izgubili, smo to dolžni prijaviti kadrovski službi tozda oz. DSSS in nimamo pravice dobiti nove v tekočem letu.

Za leto 1985 je najvišja meja nakupa, pri kateri bomo še lahko uveljavljali 30-odstoten popust, 50.000 din. To blago pa znaša v neto vrednosti (s popustom) 35.000 din. Blago bomo lahko kupovali čez celo leto, na dovolilnicah pa bodo vpisane vrednosti brez in s popustom. Torej do konca leta bomo lahko izkoristili, oziroma s popustom kupili do 5 starih milijonov blaga, nad to vsoto pa tudi za delavce Laboda velja polna cena. V računovodstvu pravijo, da bo vodena za te nakupe dvojna evidenca, tako da bo vse teklo po sprejetih navodilih. Ugodnosti smo gotovo vsi zelo veseli in zato se moramo tudi potruditi, da je ne bi kakorkoli izkoriščali. Ta oblika nakupovanja pa bo prihranila tudi marsikatero slabo voljo, ki je nastajala ob naših internih razprodajah, predvsem ob tistih, ki so ponujale vzorce. Sedaj velja, da bodo interne razprodaje le še za izvensezonske modele ter za modele z napakami. Vse ostale naše artikle pa bomo odslej kupovali do določene višine (ta bo vsako leto posebej postavljena) s 30-odstotnim popustom v vseh Labodovih industrijskih prodajalnah.

kadrovske spremembe v preteklem letu

TOZD DELTA

V Delti se je lani zaposlilo na novo 77 delavcev, delovno razmerje pa je prenehalo 34 delavcem. Med odhodi je bilo 13 upokojitev: predčasno so se upokojili Angela Rojko, Marija Kukec, Marija Petek, Terezija Tanasič, Anica Šmigoc, Frančka Cajnar, Anica Štrucl, Jožefa Cvetko. Starostno so se upokojile Marija Valič, Marija Brus in Otilija Pauko, s polno delovno dobo Pavlica Klinger, ki je bila v Delti 35 let, invalidsko pa Jožica Grajfoner.

TOZD LIBNA

Lani se je v Libni na novo zaposlilo 43 delavk, odšlo pa jih je 19. Fluktuacija je bila tako v Libni lani 5-odstotna. Med odhodi sta dve upokojitvi, in sicer sta se starostno upokojili Jožefa Zagorc in Marija Kovačič.

TOZD LOČNA

Na novo se je v Ločni lani zaposlilo 23 delavk, 15 pa jih je odšlo. Med temi je 5 upokojitev: Ana Bučar starostno, prav tako Anka Petrovič, Viktor Kočijaž in Marija Zagore sta se upokojila invalidsko, Angelca Prime pa ima polno osebno pokojnino.

TOZD TIP—TOP

Na novo se je zaposlilo 14 delavcev, od tega 8 pripravnikov. Iz tozda pa je odšlo 14 delavcev, med temi se jih je 6 upokojilo. Jožefa Štepec, Anica Stare in Marija Tomšič s polno pokojnino, Anka Zaletelj in Štefanija Fink invalidsko ter Jožefa Petkovšek starostno.

TOZD TEMENICA

Prišlo je 12 delavk, odšlo pa 11. V Temenici sta bili lansko leto dve upokojitvi, in sicer: Ana Simončič in Ivan Pucelj. Simončičeva ima polno osebno pokojnino, Pucelj pa se je upokojil invalidsko.

TOZD ZALA

V Zali se je lani na novo zaposlilo 6 delavk, 8 jih je pa odšlo. V letu 1984 so imeli le eno upokojitev. Invalidsko se je upokojil Pavel Dobrovoljc.

TOZD COMMERCE

Novo mesto: prišlo je 19 delavcev, od tega za določen čas 7 in za nedoločen čas 12. Izobrazbena struktura je taka: visoka šola 1, višja tudi 1 delavec, 5 s srednjo šolo, 8 s KV, 3 PK in 1 NK. Odšlo pa je 13 delavcev, in sicer 1 z višjo šolo, 4 s srednjo, 7 KV in 1 PK. Med odhodi so bile 3 upokojitve, in sicer sta se invalidsko upokojili Zvonka Kebe in Marija Barbič, Kajtaz Mustafa, naš dolgoletni komercialni zastopnik, pa ima polno osebno pokojnino.

Ljubljana: prišla sta dva nova delavca, in sicer 1 s srednjo izobrazbo in eden KV. Odšlo je 6 delavcev — 3 s srednjo izobrazbo in 3 KV. Med odhodi so 3 upokojitve in sicer: Marija Suštaršič s polno osebno pokojnino, Francka Varga je upokojena invalidsko, Slavko Boje pa ima predčasno upokojitev.

DSSS

Na novo se je v DSSS lani zaposlilo 14 delavcev, od tega za določen čas 4 in 10 za nedoločen čas. Izobrazbena struktura pa je takale: 1 z visoko izobrazbo, 2 z višjo, 8 s srednjo, 2 KV in 1 PK. Odhodov je bilo v DSSS 5, od tega 3 s srednjo šolo ter 1 KV in NK. Med temi je bila ena invalidska upokojitev (Anton Srebrnjak).

lepotica v Đakovici

Vodja proizvodnje tozda Libna, Žohar, si je ogledal novo konfekcijsko tovarno v Đakovici na Kosovu, ki proizvaja srajce in ki velja za eno najmodernejših v naši domovini. Kakšni so vtisi z obiska?

»Marsikje sem že bil, vendar tako moderne tovarne do sedaj še nikjer nisem videl. Vtis je zares mogočen, natančnejše seznanjenje s proizvodnjo pa odkrije nekaj specifičnosti te lepote. Vpeljan imajo viseč sistem, ki omogoča da se kosi od faze do faze 'vozijo'. To pa je ugodno samo za velike serije. Čim pride manjši nalog v večih številkah in večih dezenih, nastajajo težave. To

je ena od ovir, saj vemo, da danes velike serije skoraj ne pridejo v poštev. Sicer pa je tovarna zelo čista. Nisem videl odpadka in ni mi jasno, kako uspevajo zagotoviti tako čistočo. Kader za proizvodnjo se je šolal v Ljubljani, Zagrebu in Mariboru, težave pa so imeli z neposrednimi delavci. Bajne ni bilo odziva na razpis v časopisu, kasneje pa je ulica naredila svoje. Od ust do ust je šla vest, da delo ni tako naporno... Vendar delovne discipline ne dosegajo vedno in povsod enako. Resda v dopoldanski izmeni teče vse kot po maslu, popoldne, ko je kontrola manjša, pa so delavci kar odšli domov, zato poostrojujejo disciplino. S strogimi ukrepi žele učvrstiti in obdržati red.«

Kako pa opremljenost tovarne? Gotovo so to najmodernejši stroji, pa me zanima, kako so izkoriščeni?

»Odločili so se, da celoten strojni park kupijo pri Pfaffu. To ima določene prednosti in na drugi strani tudi pomanjkljivosti. Pfaff je nudil strokovnjakom inštruktažo, izvajal pa bo tudi servise. Ker je tovarna nova, je sedaj doseg norme blizu 60 odstotkov, gotovo pa bodo stroji, ki imajo zares veliko sposobnosti, s časom v celoti izkoriščeni. Ker so najsodobnejši, bodo tudi kvaliteto lažje dosegali. Sicer pa je celoten vtis z obiska zelo ugoden. Tovarna deluje zelo organizirano, saj je na primer sleherni delavec v delovni halji (sicer sledi sankcija), čistoča je na zavirljivi ravni, opremljenost prav tako. Skratka, konfekcijska tovarna v Đakovici je zares izvrstna.«

Temu zapisu naj dodamo le še podatek, da je dnevna kapaciteta okoli 1500 sraje in da je v dveh izmenah zaposlenih blizu 300 delavcev.

1944 - 1984
Rdeči križ Slovenije
Skupščina
podeljuje

ob 40-letnici obnove in delovanja
Rdečega križa Slovenije
v samoupravni socialistični družbi

JUBILEJNO PRIZNANJE

Srajci Nemadji

za krepitev solidarnosti, humanih
odnosov med ljudmi,
napredek zdravstvene kulture
in aktivnost pri razvoju organizacije
Rdečega križa Slovenije

Ljubljana, 1984

Nekateri proizvajalci skupine RKS
Banda Truh

Problemi skupine RKS
Izva Jantaru

1944 - 1984
Rdeči križ Slovenije
Skupščina
podeljuje

ob 40-letnici obnove in delovanja
Rdečega križa Slovenije
v samoupravni socialistični družbi

JUBILEJNO PRIZNANJE

aktivu Rdečega križa
LABOD Novo mesto

za krepitev solidarnosti, humanih
odnosov med ljudmi,
napredek zdravstvene kulture
in aktivnost pri razvoju organizacije
Rdečega križa Slovenije

Ljubljana, 1984

Nekateri proizvajalci skupine RKS
Banda Truh

Problemi skupine RKS
Izva Jantaru

Komunisti o nekaterih aktualnih vprašanjih

Okrogla miza v ljubljanskem delu Laboda

Razprave po 13. seji CK ZKJ so pokazale vso moč in ustvarjalnost članstva ZK. Porajale so se številne ustvarjalne pripombe in predlogi za spreminjanje odnosov in razmer v družbi. Predvsem je treba poudariti, da pri tem ne gre le za prikazovanje razmer v osnovnih organizacijah, temveč za kvalitetno spreminjanje teh.

Seveda ne moremo zanikati različnosti interesov, povezanih z objektivnimi razmerami, toda zveza komunistov mora prispevati k sintezi različnih interesov. Pogoji za to pa so

informiranost, poznavanje razmer v lastnem okolju in v vseh delih Jugoslavije.

Pred komunisti je vrsta vprašanj in problemov, ki terjajo pravočasne in konkretne odgovore o družbi in zvezi komunistov. Pogoji za akcijo pa je pripravljenost in sposobnost vsakega člana zveze komunistov za uresničevanje konkretnih nalog. Vprašanje pa je, kako uresničiti zastavljene naloge, ki stojijo pred 2-milijonskim članstvom, koliko so komunisti enotni in idejno usposobljeni za naloge, ki so pred njimi.

O nekaterih od zastavljenih vprašanj delovanja in aktivnosti v zvezi komunistov je tekla beseda za okroglo mizo komunistov iz OO ZK Tip-top in OO ZK Commerce, enota Ljubljana. Potrebno je poudariti, da so v pogovoru sodelovali predvsem mladi: Milan Gregorin, Slavica Tomič, Marjana Lenič, Lilijana Podobnik in Barbara Tušar.

Pogoj za akcijsko delovanje zveze komunistov je enotnost na vseh ravneh. O enotnosti v zvezi komunistov se veliko govori. Kako mi komunisti v OO ZK čutimo to enotnost in neenotnost?

GREGORIN: »Kar se tiče enotnosti, lahko rečem, da je idejna in miselna enotnost izražena v vseh dokumentih. Vendar v praksi ni tako. V besedah se vsi strinjamo, v praksi pa ne počnemo tako. Poglejte, dober primer za to je program gospodarske stabilizacije. Vsi smo bili za, a zdaj, se drugače dela in zaradi tega se ne uresničuje. Mislim, da za to nismo odgovorni mi v bazi.«

PODOBNIK: »Pri nas komunistih delavcih ni neenotnosti. Neenotnost obstaja v vodstvih.«

Na vseh mestih govorimo o vprašanju odgovornosti, imamo pa občutek, da o tem le govorimo. Kaj mislite o odgovornosti v družbi in zvezi komunistov?

LENIČ: »Odgovornost ne more biti za vse enaka, ne delamo vsi na enakih mestih. Delavci v proizvodnji odgovarjajo tako ali drugače, če kaj naredimo narobe.«

TOMIČ: »Vprašanje odgovornosti mora izhajati iz naslova delovnega mesta, pa iz strokovne sposobnosti. Predlagatelji morajo odgovarjati za svoje predloge, ne pa da delavci, ki glasujejo za predlagano, nosijo odgovornost za posledice. Vendar pa vprašanje odgovornosti zajema še druga področja.«

GREGORIN: »Za vse napeke ni odgovorna le zveza komunistov, ker niso le komunisti tisti, ki odločajo.«

Pogoj za revolucionarno delovanje zveze komunistov in boj za spreminjanje odnosov je idejnopolično usposobljen in marksistično izobražen član. Mislim, da smo v OO ZK zadovoljni z lastnim znanjem, ali smo premalo usposobljeni?

TUŠAR: »Za sebe lahko rečem, da, vendar bi morali najti bolj enostavno obliko usposabljanja na nivoju OO ZK. Pri tem ne smemo pozabiti, da se lahko samoizobražujemo. A zdi se mi, da to premalo počnemo.«

TOMIČ: »Popolnoma se strinjam s Tušarjevo.«

(Nadaljevanje na 6. strani)

(Nadaljevanje s 5. strani)

GREGORIN: »Ne bi se strinjal s to ugotovitvijo. Meni se zdi, da ravno zaradi premajhnega znanja ne moremo odločati in smo zaradi tega le pasivni opazovalci.«

PODOBNIK: »Jaz tudi mislim, da imamo za delovanje premalo znanja.«

Ker je pogoj za odločanje pravočasna in pravilna informacija, vedno tarnamo in se pogovarjamo o obveščenosti. Kako je z vprašanjem obveščenosti?

LENIČ: »Z obveščenostjo sploh ne moremo biti zadovoljni. Ali je sploh ni ali pa je nepopolna. Če zahtevamo kakršnokoli informacijo, jo težko dobimo ali pa je nerazumljivo podana. Delavci v proizvodnji so zaradi tega največkrat slabe volje in to vpliva na slabe medčloveške odnose.«

TOMIČ: »Problem informiranosti je zares pereč. Ko zahtevaš informacijo ali izpostaviš problem, ki so ti ga sodelavci predlagali, ne dobiš odgovora.«

Kako je s sprejemom v zvezo komunistov in zakaj je v zvezi komunistov premalo mladih delavcev iz neposredne proizvodnje?

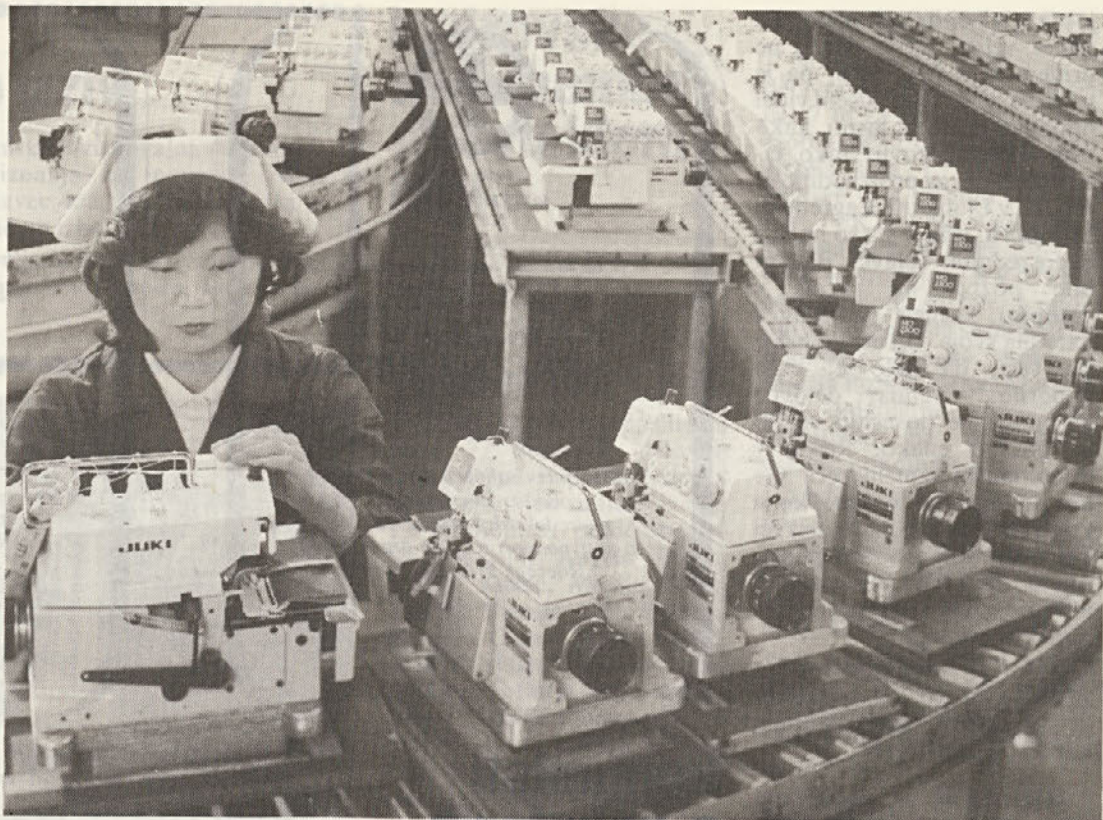
LENIČ: »Lahko bi navedla dva vzroka: zdi se mi, da delavci sploh niso zainteresirani, ker menijo, da bi samo plačevali članarino in imeli le obveznost. Z mladimi delavci premalo delamo in se ne znamo z njimi pogovoriti in jih prepričati. V našem okolju so tudi drugi vzroki.«

GREGORIN: »Vzroke moramo iskati tudi v drugih vplivih na mladega človeka. Pri nas je večina mladih iz družin, kjer ima cerkev velik vpliv.«

V pogovoru so se pojavila še druga vprašanja in odgovori. Posebej je bila poudarjena nujnost povezovanja in delovanja komunistov na ravni DO Labod. Ugotovili smo, da bi morali razrešiti marsikateri problem, ki se pojavlja v naši delovni organizaciji.

Pogovor je pripravil ter vodil
STEVO DOŠENOVICH

PRIPIS UREDNIŠTVA: Tako vidijo nekatera ključna vprašanja komunisti v ljubljanskem delu Laboda. Pa ostali? Kaj in kako smo razpravljali v drugih osnovnih organizacijah, kako te gledajo na vprašanja, ki jih v tem sestavku obravnavajo komunisti enote Commerce in Tip-topa?

s poti po japonski

Labod že vrsto let sodeluje z beograjskim Kuglexom, prek katerega nastopa na Jugoslovanskem trgu japonska firma Juki. Ker smo pri Jukiju tudi mi kupili že večje število specialnih šivalnih strojev (največ za program srajc in bluz v Libni in Delti, nekaj pa tudi za program vrhnjih oblečil), so nas le-ti povabili na ogled sejma JIAM na Japon-skem.

Juki je predlagal ing. Štefana Nemca. Skupaj je z evropsko ekipo, ki je štela blizu 120 udeležencev iz devetih držav, prek Aljaske odpotoval na Japonsko. Potovanje je bilo v celoti izredno organizirano, toda tudi zelo naporno. V petnajstih dneh so videli večji del Japonske, razen južnih krajev. V tem času je na tisti strani sveta poletje, zorele so pomaranče in žetev riža je bila na višku. Dnevne temperature so se gibale med 24 in 28 stopinjami Celzija.

Kot rečeno, so si udeleženci ogledali proizvodnjo šivalnih strojev in pa sejem. Sejem je odprtega tipa, ponudil pa je vrsto novosti. Na sejmskem prostoru so bile postavljene linije, kjer so si obiskovalci lahko ogledali vse faze šivanja določenega modela. Nazorne demonstracije so bile prav pri

vseh razstavljenih aparatih in priključkih, kdor pa je znal šivati, je lahko tudi sam preizkusil novosti.

Najprej o strojnih novostih z Japonske

Novosti s sejma JIAM 84 v Nagoyi in obiska tovarne Juki v Tokyju in Ontawari so predvsem:

— specialni stroji z obšivnim in varnostnim šivom za izdelavo lahkih materialov in jersejev;

— dvoigelnji stroj z zaprtim šivom z ravno mizo in lakterico, vse to pa z elektronskim pularjem;

— enoigelnji šivalni stroj s programatorjem za število ubodov od 10 do 900, namenjen za šivanje detajlov, okraskov, etiket in podobnega, hkrati pa ta lahko služi tudi za navadno šivanje.

Posebna novost, ki je niso imeli drugi proizvajalci strojev, je aparat SO 73 s tremi različnimi potisnimi tačkami, katerega se montira na gred nosilne potisne noge in se po potrebi obrača. Aparat je montiran na stroj kl. DDL-505. Za Labod je ta aparat zelo zanimiv.

Novosti razstavljenih strojev in naprav za program VO Fa JUKI:

— Kompletno postrojenje za izdelavo moških hlač z visečim transportom tipa: JUKI HANGER SYSTEM TYPE 1.

— Šivalni stroj za slepo pošivanje pasu na krilih in

hlačah, zrnčasti vbod; rige-lčarka za našivanje, riglanje zankic in jeans hlač. Posebnost rige-lčarke je v tem, da avtomatsko zarigla zgoraj in spodaj ter pomakne hlače do naslednje zankice. Dvoigelnji stroj za izdelavo zankic širine gotove zankice 8, 10, 15, 18, 20 mm. Razmak šivank 4,8 mm, 5,6 mm in 6,4 mm. Pregradne garniture je treba pri tem naročiti posebej.

— Prvič je bila razstavljen lepilna preša s tekočim trakom in štaplerjem za odlaganje fiksnih delov. Zanimivo je, da Fa JUKI ne razvija samo tehnologije izdelave strojev za program srajc in bluz, ampak razvija program šivalnih strojev tudi na področju težke konfekcije.

Razstavni prostor Fa ADLER

— Od vseh proizvajalcev šivalnih strojev je Fa Adler edini, ki je razstavljal avtomat kov na srajcah in bluzah.

Na tem avtomatu potekajo vse funkcije, od zapogibanja, šivanja s končnim zatrtjevanjem, odrezovanje niti, potekom napetosti nazaj na mizi na izhodno pozicijo in do odlaganja, avtomatično.

Prednosti so številne, med temi: visoka in vseskozi enaka kvaliteta, ker operacija zapogibanja pred šivanjem poteka brez sile; velika količinska kapaciteta zaradi tekočega načina delovanja; kratka doba

priučevanja; možnost izdelave karo materiala; brez težav zapogibanja blaga in prišivanja z zadržitvijo šivov tudi pri različnih materialih; poenotenje dostavka za razporek pri krojenju za levi in desni rokav; hitra postavitev avtomata od normalnih delovnih operacij (desni rokavni razporek, levi rokavni razporek itd.) na samo desne ali leve razporke.

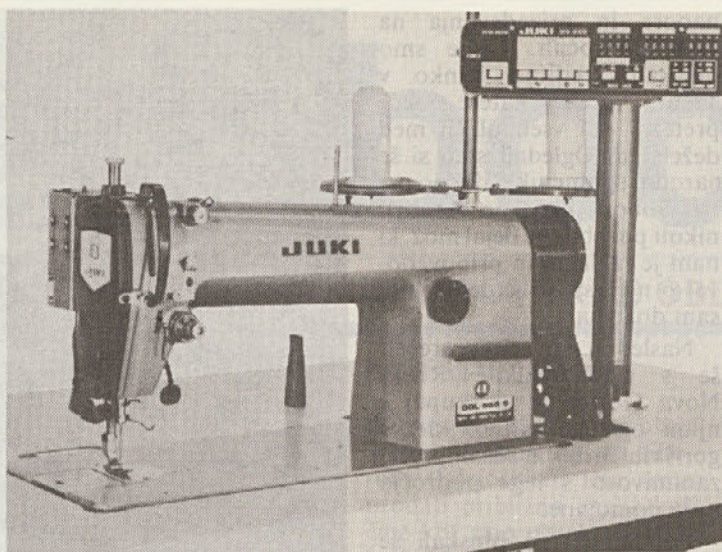
Razstavní prostor Fa STROBEL

Novost, ki je bila prvič razstavljená na sejmu, je stroj, ki sam robí dolžino kríla in hlač. Delo na tem stroju poteka takole: Na podaljšano mizo nastavimo krílo, nato postavimo rob kríla pod potisno nogo in šivanko, vključimo motor, nato pripravimo drugo krílo, že zarobljenemu krílu pa delavka pregleda kvaliteto in ga odloži na določeno mesto. Velika prednost stroja je, da to operacijo lahko dela vsak delavec ne glede na kvalifikacijo.

Podatki s področja lepilnih preš

Najmočnejša firma z različnimi prešami za lepljenje ovratnikov, lajst, pasov in raznih drugih detajlov, ter prešami za zalikavanje različnih oblik žepov je HASIMA—JAPAN.

Izvršena je bila demonstracija lepljenja naših ovratnikov na preši HP-6000 AS. Po preizkusu spojnosti na dinamometer je bila trdnost spoja od 2,5 — 3,5 kp/cm², za kar trdi

predstavník firme, da je ta trdnost spoja odlična.

Firma RISOH je razstavljala za nas manj zanimive preše za zalikavanje žepov-okroglin in klasičnih razporkov za srajce in bluže.

Kako je videti firmi JUKI

Firma JUKI ima 3 proizvodne objekte na površini 280.000 m². Skupno število zaposlenih je blizu 3100 delavcev. Obseg mesečne proizvodnje je 23.000 kosov šivalnih strojev, od tega 3.500 owerlocom in 2.500 specialnih strojev. Poleg običajne sejma nam je firma JUKI omogočila ogled dveh proizvodnih objektov.

V kraju Ohtawara, v katerem je proizvodni proces montaže strojev, je tudi hala za demonstracijo in proizvodni program usposabljanja servisov vzdrževalcev in monterjev strojev. Proizvodnja je

precej avtomatizirana in delno robotizirana, 360 delavcev, ki delajo na traku, je izredno usklajenih in do skrajnosti discipliniranih. V demonstracijskem prostoru so samo šivalni stroji najnovejše serije in tehnološkega postopka šivanja. Na razpolago je dovolj inštruktorjev in vsak obiskovalec, ki je znal šivati, je lahko šival na slehernem razstavljenem stroju. Center za izobraževanje servisov ima 30 delavcev, ki se usposabljujejo na vseh strojih iz programa JUKI. Po končanem usposabljanju so razporejeni na naslednja delovna mesta: za mojstra v proizvodnji, za inštruktorja v demonstracijskem oddelku, za servisovce-monterje pri kupcih.

Vodja izobraževalnega centra nas je seznanil s programom dela in delovnim časom. Program je izdelan za vsak delovni teden naprej, delovni čas je od 7. do 19. ure, in

sicer 6 dni v tednu. Učenec, ki ne obvlada programa v šestih dneh, dela še sedmi dan, v nedeljo, v kolikor pa ni v stanju obvladati programa v sedmih dneh, je izključen. Kot pripoveduje Nemeč o teh zapažanjih, poudarja izreden red in disciplino pa čistočo.

Kot je že rečeno, je bilo potovanje zelo naporno. Od 8. ure zjutraj do 21.30 je trajal delovni dan. Zvečer so udeleženci sejma dobili program za naslednji dan in vse je bilo točno po programu. Veliko je bilo voženj z vlakom (ki je hiter, natančen, čist...) in avtobusi.

Japonska, daljna in neznaná dežela

In kaj je Nemeč izvedel o Japonski? Vedno znova poudarja vtis izredne discipline, skromnosti, delavnosti Japoncev, ki nimajo socialnega zavarovanja in tudi pokojnine ne. Letnega dopusta imajo le nekaj dni. Povprečna mesečna plača je 800 do 1200 dolarjev, s čimer si lahko zagotove dokaj visok standard, čeprav so žene zvečine doma. Povprečna tridostričlanska delavska družina živi v stanovanju ali bolje rečeno v sobi z 8 kvadrati, stanarine pa so visoke. Glavno mesto Tokio šteje 12 milijonov prebivalcev, na vsakega prebivalca pa pride 1,5 m² površine. Ta prostorska stiska pogojuje dvonadstropne ceste, podzemeljske železnice, trgovske centre pod zemljo in seveda tudi visoke stolpnice, ki imajo od 10 do 40 nadstropij.

Popularni kimono, ki ga pri nas poznamo iz filmov, je oblačilo, ki si ga lahko privoščijo le najbogatejše Japonke, saj stane več starih milijonov našega denarja. Trgovine so bogato založene, vendar le z japonskim blagom. Ponujajo klasična in najmodernejša oblačila, obutev, tehnični predmeti so naj sodobnejši dosežki, vendar pa niso cenejši kot v Evropi. Japonci se hranijo predvsem z ribami, rižem in zelenjavo, nasploh pa je hrana draga. Kruha ni bilo videti, razen v večjih trgovinah, kjer so bili 4 koščki pakiranega kruha dražji od šunke. Japonci so tudi nadvse pošteni ljudje, saj velja kradljivec, če ga odkrijejo, za izbrisanež z zemlje. Japonci se ne rokujejo, znani pa so njihovi prikloni, ki so tako, kot veliko navad tega naroda, nam tuji, včasih nerazumljivi in seveda s tem tudi nesprejemljivi. Skratka, to je daljna dežela, ki bo večini gotovo še dolgo skrivnost, čeprav se odpira (predvsem poslovno) na vse strani sveta.

drobni utrinki Z ekskurzije

Ob koncu leta sem se kot član UO DRIFD Novo mesto udeležila strokovne ekskurzije v Trst in Novo Gorico. V Trstu so nas prav pristrčno sprejeli predstavniki deželnega gospodarskega združenja, kjer so nas seznanili z njihovim delom, o sodelovanju z matično domovino, o težavah glede manjšinskih pravic kot tudi o gospodarski in kulturni izmenjavi z Jugoslavijo.

Predsednik združenja, Vito Svetina, je med drugim tudi poudaril, da je precej vezi pretrgal pri nas uvedeni depozit za prehod čez mejo in da so v tem smislu poslali že več peticij na naše odgovorne organe, končno pa je depozit z novim letom le ukinjen. Gospodarska izmenjava je sicer dobra, da pa se precej zatika okoli osimskih sporazumov, kar je nepopravljiva škoda, je poudaril Marino Košuta, odgovoren za zunanjo trgovino.

Med drugim nas je sprejel tudi generalni konzul SFRJ v Trstu, Drago Mirošič, v prijetnem pogovoru izrazil željo po tesnejšem sodelovanju obeh držav Italije in Jugoslavije in na kratko orisal njihove

napore in prizadevanja na vseh področjih. Dalje smo obiskali kreditno banko v Trstu, prek katere teče pretežni del vseh plačil med deželama. Ogledali smo si še narodni spomenik Rižarno pri Sv. Soboti, ki je ne bi smeli nikoli pozabiti, je dejal mož, ki nam je razlagal in pripovedoval o njej, saj jo je delno tudi sam doživljal.

Naslednji dan smo se srečali še s predstavniki DRIFD Nova Gorica in si skupaj z njimi ogledali vinsko klet v goriških Brdih in slišali precej zanimivosti s tega področja naše domovine.

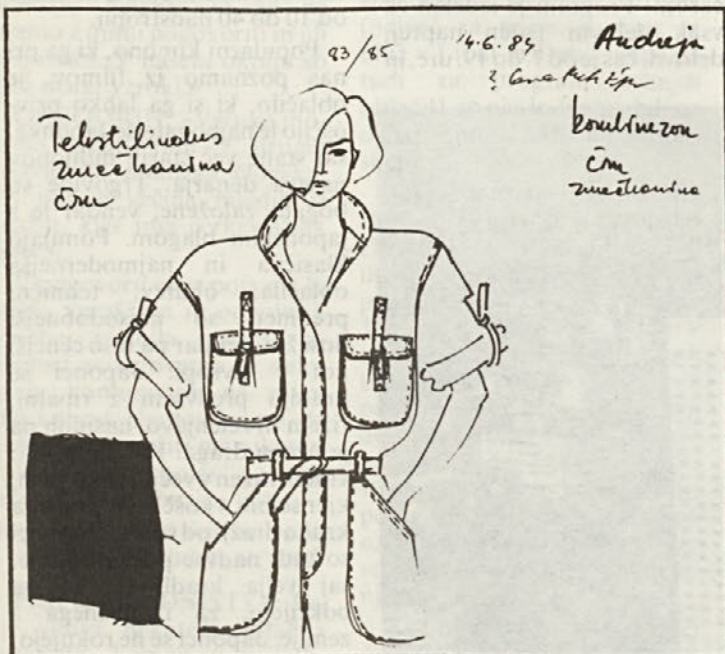
Popoldne smo obiskali še frančiškanski samostan v Kostanjevici pri Novi Gorici, kjer so shranjeni posmrtni ostanki poslednjih Burbonov, to je stare francoske vladarske družine. Samostan se lahko pohvali tudi z izredno bogato knjižnico. Na povratku smo se ustavili še v lovskem dvorcu Zemono pri Vipavi, ki ga je prenovila tovarna pohišstva Lipa iz Ajdovščine in je v njegovih zgornjih prostorih čudovit razstavi pregled pohišstva, medtem ko je srednji del bogato poslikan za razne kulturne prireditve.

Polni vtisov in ob razmišljanju o naših zamejcih, ki so se za naslednji dan pripravljali na veliko manifestacijo v Trebčah za dvojezične napise, smo se zvečer vrnil domov. V srcu so ostali lepi spomini.

ANICA NOSE — DSSS

14. januarja je bil letošnji sejem mode v Ljubljani. Posnetek je iz našega lanskega razstavnega prostora. (Foto Radovič)

Kombinezoni so vse bolj popularni. Takega, kot ga kaže skica, bomo v zeleni in črni barvi lahko kupili pri Labodu.

Želimo vam veliko zdravja

Pristrčne zahvale otrok iz univerzitetne pediatrične klinike v Ljubljani, ki se zdravijo v »C« pritiščju te ustanove, smo bili veseli. Želimo jim hitro okrevanje in veliko otroških radosti.

Novice

Nove moči

Februarja bo v tozd Tip-top prišlo še pet novih delavk - pripravnic, ki bodo končale skrajšan, 18-mesečni program oblačilne šole v Ljubljani.

Rekreacija med delom

Poskusi organizirane rekreacije na delovnem mestu, ki bi omogočala boljše počutje in zmanjševala obolenja, so se v naši delovni organizaciji že pojavljali. V Libni je potekala pod okriljem OO sindikata, naša kadrovsko-socialna služba pa je za novomeški del Laboda januarja organizirala vsakodnevno 5-minutno rekreacijo na delu. Program rekreacije so dobili vsi tozdi skupaj s skicami vaj za stoječe in sedeče poklice.

Zelenica zasedena

Med zimskimi počitnicami so naše kapacitete v domu Panorama povsem zasedene. Če bo tudi po tem času dovolj prijav — najmanj 25 za cel dom — bo ta na razpolago še skupinam oz. posameznikom, za manjše število prijav, ki bi bile vezane tudi na krajši čas letovanja, pa to ne bi bilo smotno.

Zahvala

Iz Rebelčje vasi pri Ptujju je na naslov tozda Commerce prispelo zahvalno pismo Antona Kranjca. Ker je invalid, je bil zelo vesel srajc, blaga in tudi značk ter naših časopisov. V pismu se še posebej zahvaljuje osnovni organizaciji sindikata in osebno direktorju tozda. Vabi na obisk v Rebelčjo vas 29, ki je kilometer oddaljena od Ptujja, vse, ki jih bo pot vodila tam blizu.